

РЕШЕНИЕ

№ 364

гр. София, 15.01.2024 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Първо отделение 54 състав, в публично заседание на 14.12.2023 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Атанас Николов

при участието на секретаря Ирена Йорданова, като разгледа дело номер **6730** по описа за **2023** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл. 145 – чл. 178 от Административнопроцесуалния кодекс (АПК) във връзка с чл. 166 ДОПК, вр. чл. 195б от Закона за водите (ЗВ).

Образувано е по жалба на „Напоителни системи“ ЕАД, с ЕИК[ЕИК] срещу Акт за установяване на публични държавно вземане (АУПДВ) № 46/27.06.2023 г. на директора на Б. дирекция „И. район“- [населено място] към Министерство на околната среда и водите.

В жалбата се излагат съображения, че АУПДВ е издаден при неспазване на изискванията за форма, при съществени нарушения на административнопроизводствените правила и неправилно приложение на материалния закон, поради което последният е незаконосъобразен. Позовава се на разпоредбата на чл. 194б от Закона за водите (ЗВ), ежегодно към 31.януари на следващата година титулярите на разрешителни, включително на комплексни разрешителни, издадени по реда на Закона за опазване на околната среда, определят и декларират дължимата такса по образец, утвърден от министъра на околната среда и водите и обявен на страниците на Басейновите дирекции на МОСВ, като образецът съдържа данните съгласно тарифата по чл. 194, ал. б въз основа на които се определят таксите. Искането до съда е за отмяна на АУПДВ.

В съдебно заседание, жалбоподателят, чрез юрк. Х., поддържа жалбата. Претендира

присъждане на разноските по делото, съобразно представен списък.

Ответникът – директорът на Б. дирекция „И. район“, чрез юрк. Х., изразява становище за неоснователност на жалбата. Моли разноските на жалбоподателя да бъдат сведени до минималните.

От фактическа страна:

По делото е представено разрешително за водоземане от повърхностен воден обект № 01420023/14.04.2021 г. (л.29 от делото), издадено от министъра на околната среда и водите, което е в полза на „Напоителни системи“ ЕАД и е предоставено правото на водоземане от повърхностен воден обект - язовир „Т.“, изграден на река Т., в землището на [населено място], [община], Софийска област, с разрешена цел: земеделски цели - за обществено водоснабдяване за напояване на земеделски култури - поливни площи в Напоителни системи „Т.“, с лимит на ползваната вода до 174 млн.м3/год., от които: до 78 млн.м3/год. за НС ЕАД - клон Т. и до 96 млн.м3/год. за НС ЕАД - клон М..

По преписката е приложен констативен протокол № Пз-144/26.04.2022 г. (л. 26 от делото), съставен от служители на Б. дирекция „И. район“ (БД „ИР“), който е съставен по повод извършена проверка по документи за използваните води от язовир „Т.“ през периода 01.01.2021 г. -31.12.2021 г., за което е издадено разрешително № 01420023/14.04.2021 г. Установено е, че се измерва и се представя ежемесечна информация в БД „И.“ - П. за отнетите водни обеми, като същите не превишават разрешените за ползване водни обекти. Отражено е, че общото количество отнета вода за язовир „Т.“ е 138 312 000 куб.м. (63 588 163 куб.м. от „НС“ ЕАД клон „Т.“, а от „НС“ ЕАД – клон „М.“ са 74 723 837 куб.м.).

Представена е декларация по чл. 194б от ЗВ (л. 78 от делото) ЗВ от изпълнителния директор на „Напоителни системи“ ЕАД, отнасяща се за периода от 01.01.2021 г. до 31.12.2021 г., за който е издадено разрешително № 01420023/14.04.2021 г. Деклариран е отнет годишен воден обем – 74 723 837, по измервателно устройство – рейка.

Установява се, че с писмо изх. № АД-24-02-24/26.01.2022 г. е подадена декларация по чл. 194б ЗВ от изпълнителния директор на „Напоителни системи“ ЕАД, отнасяща се за периода от 01.01.2021 г. до 31.12.2021 г., за който е издадено разрешително № 01420023/14.04.2021 г. Декларирани са отнет воден обем в размер на 20736437 куб.м. според показанията на измервателно устройство № 1.

По преписката е приложен констативен протокол № Пз-18/17.01.2022 г., съставен от служители на БД „ИР“ - П., който е съставен по повод извършена проверка по документи за използваните води от язовир „Т.“ през периода от 01.01.2021 г. до 31.12.2021 г., за което е издадено разрешително № 01420023/14.04.2021 г. От съставения протокол от предходна проверка и приложени справки и декларации от жалбоподателя е констатирано, че общото количество отнета вода за двата язовира е 138 312 000 куб.м. (63 588 163 куб.м. от „НС“ ЕАД клон „Т.“, а от „НС“ ЕАД – клон „М.“ са 74 723 837 куб.м.).

По делото са налични справки и таблици (л. 23, л. 24, 25 от делото), изготвени от жалбоподателя, в които са отразени стойности за отнето количество вода.

Изпратено е уведомление изх. № ПО – 02 – 432 от 07.10.2022 г. за започване на производство за издаване на акт за установяване на публично държавно вземане (получено на 11.10.2022 г.). Със същото е указано на „Напоителни системи“ ЕАД в 7 –

дневен срок да заплати такса от 269 708,40 лева, дължима за периода от 01.01.2021 г. до 31.12.2021г. за водовземане от язовир „Т.“, във връзка с издадено разрешително № 01420023/14.04.2021 г., както и сумата от 19 330,65 лева, представляваща лихва за забава за периода от 16.02.2022 г. до 31.10.2022 г., ведно с лихвата след тази дата до окончателно погасяване на вземането.

Производството е приключило с издаване на оспорения АУПДВ № 46/27.06.2023 г. от директора на Б. дирекция „И. район“, с който на основание чл. 166 ДОПК, вр. чл. 195б ЗВ по отношение на „Напоителни системи“ ЕАД е установено задължение в размер на 269 708,40 лева, представляваща дължима такса за периода от 01.01.2021 г. до 31.12.2021г. за водовземане от повърхностни води от язовир „Т.“, във връзка с издадено разрешително № 01420023/14.04.2021 г., както и задължение в размер на 39 129,24лева, представляваща лихва за забава за периода от 16.02.2022 г. до 27.06.2023 г., ведно със законната лихва от датата, следваща датата на издаване на АУПДВ до окончателното погасяване на главницата.

В АУПДВ е отразено, че дължимата такса за водовземане се дължи на основание чл. 194, ал. 1, т. 1, б. „а“, вр. ал. 6 от Закона за водите, вр. чл. 1, ал. 1, т. 1, б. „а“, чл. 3, ал. 1, чл. 7, чл. 11 и чл. 12, ал. 1, т. 3 и ал. 3, т. 2 от Тарифата за таксите за водовземане, за ползване на воден обект и за замърсяване (Тарифата).

Видно от АУПДВ е, че на база съставени справки, протоколи от проверки и подадени декларации по чл. 194б ЗВ е установено, че отнето количество вода за периода от 01.01.2021 г. до 31.12.2021 г., във връзка с разрешително № 01420023/14.04.2023 г. са следните: 138 312 000 куб.м. за язовир „Т.“, изграден на река Т., в землището на [населено място]. Въз основа на това количество отнета вода са изчислени задълженията за заплащане на дължимата такса за водовземане, като е ползван корекционният коефициент 1,3 по чл. 12, ал. 3, т. 2 от Тарифата (138 312 000 куб.м х0,0015х1,3).

С цел изясняване на спорните обстоятелства по делото е изслушано заключение на съдебно – икономическа експертиза, което съдът изцяло кредитира, тъй като е обосновано, подробно и намиращо опора в доказателствата по делото.

От заключението се установява, че Директорът на Б. дирекция, не е извършил пълна проверка съгласно разпоредбата на чл.194 б,ал.3 от ЗВ, видно от начинът на пресмятане на дължимата такса, а именно :

В констативен Протокол с № Пз-18 от 17.01.2022 год. не е констатирано превишение на разрешените за ползване водни обем;

В т.4 от Констативен Протокол с № Пз-144 от 26.04.2022 год. не е констатирано превишение на разрешените за ползване водни обеми, но в същото време е приет коефициент 1,30, при която размерът на дължимата такса е изчислена в размер на 269 708,40 лв. (двеста шестдесет и девет хиляди седемстотин и осем лева и четиридесет стотинки), а е следвало да се приеме коефициент 0,70 ,при който дължимата такса е следвало да бъде в размер на 145 227,60 лв. = 0,0015 x 138 312 000 м3 x 0,70.

Размерът на дължимата такса за водовземане от повърхностен обект- язовир „Т.“ за периода 01.01.2021 год.-31.12.2021 год., във връзка с Разрешително № 01420023/14.04.2021 год., издадено от Заместник министъра на околната среда и водите ще се определи по формулата :

$T = E * W * K$ Където :

5. T-размер на дължимата такса;

6. E-0,0015 - единичин размер на таксата за водовземане от повърхностни води, в сила

от 01.01.2012 год., съгласно чл.12, ал.1, т.3 от Тарифата;

7. W - 138 312 000 м³, измерен и използван годишен обем, за периода от 01.01.2012 г.-31.12.2021 г. на основание §9 и Разрешително № 01420023/14.04.2021 год.;

8. 0,70 -корекционен коефициент съгласно чл.12, ал.3, т.1 от Тарифата за таксите за водовземане, за ползване на воден обект и за замърсяване (з) Когато водовземането е за напояване, единичният размер на таксата се умножава, както следва: 1. когато отнетият обем вода е по-малък от или е равен на обема вода, изчислен по съответните норми за водопотребление, определени с наредбата по чл. 117а, ал. 23В, за съответните култури -по 0,7) или формулата придобива следния вид :145 227,60 лв. = 0,0015 x 138 312 000 м³ x 0,70

Във връзка с посоченото е достигнал до извода, че окончателно размерът на дължимата такса за водовземане от повърхностен обект-язовир „Т.“ за периода 01.01.2021 год.- 31.12.2021 год., във връзка с Разрешително № 01420023/14.04.2021 год., издадено от Заместник министъра на околната среда и водите е 145 227,60 лв. (сто четиридесет и пет хиляди двеста двадесет и седем лева и шестдесет стотинки)

В съдебно заседание вещото лице е отговорило на поставените му въпроси, като е уточнил, че е имал декларация с вх. №кд 041839/04.02.2022 г., като при изготвяне на експертизата се е съобразил с издаденото разрешително за водовземане от повърхностен воден обем- язовир „Т.“. От констативен протокол изготвен от „Б. дирекция „И. район“ № ПЗ 18 е установил, че основното количество е 138 312 куб. м. и е записано, че ползваните обемни води не превишават разрешените с разрешителното. Посочва, че на 26.04.2022 г. е издаден констативен протокол № ПЗ-144, от който отново е установил, че не е превишен лимита. Съгласно закона за водите изразходваното количество вода следва да се умножи по 0,7 %.

От правна страна.

Жалбата е допустима, тъй като е подадена в срок, срещу административен акт, подлежащ на съдебно оспорване, от надлежна страна - адресат на акта, за която е налице пряк и непосредствен интерес от обжалването.

Разгледана по същество, жалбата е частично основателна.

Според чл. 146, вр. чл. 168 АПК съдът следва да провери актът издаден ли е от компетентен орган и в предписаната от закона форма, спазени ли са материалноправните и процесуалноправните разпоредби и съобразен ли е актът с целта на закона.

Процесният АУПДВ е издаден от компетентен орган – директорът на Б. дирекция „И. район“, съгласно разпоредбата на чл. 195б, ал. 1, вр. чл. 152, ал. 1, т. 3 ЗВ, в писмена форма и съдържа нормативно установените в чл. 59, ал. 2 от АПК реквизити. Същият съдържа фактическите основания за неговото издаване, за което са отразени отнетите водни обеми за съответните водни обекти през релевантния период, както и начинът на тяхното установяване. Налице са изложени и правни основание за издаване на АУПДВ. Волята на административния орган е ясно изразена, не съществуват пропуски или грешки, което е предпоставка за правилното упражняване на съдебния контрол за законосъобразност и осигурява възможност на оспорващия да организира адекватно защитата си във висиящия съдебен процес. В тази връзка не се установява порок във формата по смисъла на чл. 146, т. 2 от АПК, който да обуславя отмяна на акта.

При издаването на АУПДВ не са допуснати съществени нарушения на административно производствените правила, водещи до неговата незаконосъобразност. Жалбоподателят е надлежно уведомен за започване на производството по издаване на акта. Изпратена му е покана за доброволно изпълнение съгласно чл. 195б, ал. 2, т. 3 ЗВ. След изтичане на указания в нея срок е извършена проверка за заплащане на дължимите такси, за което е съставен констативен протокол. След установяване на дължимите такси е издаден оспореният АУПДВ.

Актът е съставен въз основа на представени от дружеството декларации по чл. 194б ЗВ, изготвени справки и констативни протоколи от извършени проверки за изпълнение на задължението съгласно изискванията на чл. 195б, ал. 2, т. 4 ЗВ. Преценката на административния орган в случая е направена, след като са обсъдени всички релевантни за случая факти и обстоятелства в изпълнение на разпоредбите на чл. 35 и чл. 36 от АПК, изискващи индивидуалният административен акт да се издава, след като се изяснят фактите и обстоятелствата от значение за случая. Съобразно служебното начало в административния процес административният орган е извършил проверка по документи, за което се ползвани справки за резултатите на измервателните устройства, т. е. съобразен е чл. 7, ал. 1 от Тарифа за таксите за водовземане, за ползване на воден обект и за замърсяване (Тарифата), според който отнетият при водовземането обем вода се измерва чрез отговарящи на нормативните изисквания измервателни устройства. Горното е довело до правилно установяване на релевантните за случая факти.

Нарушен е материалният закон, което води до неправилно установяване на дължимите суми за такса за водоползване и лихви за забава.

Определената от органа такса е по чл. 194, ал. 1, т. 1, б. „а“ ЗВ за осъществено водовземане от повърхностни води. Таксата за водовземане от повърхностни води представлява публично държавно вземане по смисъла на чл. 162, ал. 2, т. 3 ДОПК, тъй като е установена по основание със закон - чл. 194, ал. 1, т. 1, б. „а“ ЗВ. В конкретния случай жалбоподателят отнема водни количества от язовир „Т.“, за което му е издадено разрешение, поради което се дължи обсъжданата такса.

Начинът на изчисляване на таксата е определен в подзаконов нормативен акт - чл. 3, ал. 1 от Тарифа за таксите за водовземане, за ползване на воден обект и за замърсяване (Тарифата), според която разпоредба таксите за водовземане от повърхностни води се определят на базата на отнетия обем вода, целта на ползване на водите и съответните норми за водопотребление съгласно наредбата по чл. 117а ЗВ.

Конкретно изчисляване се извършва съгласно формулата по чл. 11 от Тарифата, а именно $T = E \times W$, където: T е размерът на дължимата годишна такса - в лева; E - единичният размер на таксата в зависимост от целта, за която ще бъде ползвана отнетата вода, съгласно таблиците по чл. 12 - в лв./куб. м; W - размерът на отнетия годишен воден обем - за повърхностни и подземни води.

В случая размерът на общия отнет годишен воден обем е 138 312 000 куб.м.

Целта на ползване на отнетата водата е за обществено водоснабдяване за напояване на земеделски култури, поради което единичната такса за 2021 г. е 0,0015 лв./куб. м – т. 2 от таблицата на чл. 12, ал. 1 от Тарифата.

Водовземането е за напояване, поради което единичният размер на таксата се умножава с коефициент – по чл. 12, ал. 3 от Тарифата. Органът не е приложил

правилния корекционен коефициент, което е довело до неправилно материалния закон, а това се отразило на размера на задълженията за такса за водовземане и лихва. Коефициентите по чл. 12, ал. 3 от Тарифата са два вида: т. 1. когато отнетият обем вода е по-малък от или е равен на обема вода, изчислен по съответните норми за водопотребление, определени с наредбата по чл. 117а, ал. 2 ЗВ, за съответните култури - по 0,7 и т. 2. когато отнетият обем вода е по-голям от обема вода, изчислен по съответните норми на водопотребление, определени с наредбата по чл. 117а, ал. 2 ЗВ, за съответните култури - по 1,3.

В чл. 1, ал. 1 от Наредбата за нормите за водопотребление (Наредбата) е регламентирано, че с тази наредба се определят норми за водопотребление за напояване на земеделски култури. С разпоредбата на чл. 1, ал. 2 от Наредбата е уредено, че нормите за водопотребление по ал. 1 се прилагат при: 1. определяне на оптималните водни количества в процеса на издаването на разрешителни за водовземане; 2. изчисляване на годишните такси за водовземане по реда и начина, определени в Тарифата по чл. 194, ал. 6 от Закона за водите.

От нормата на чл. 1, ал. 2, т. 1 от Наредбата се налага извод, че в издаденото разрешително № 01420023/14.04.2021 г. са отразени съответните лимити на ползваната вода, които в случая са следните: до 174 млн. куб.м/годишно (до 78 млн. куб.м./годишно за НС ЕАД – клон „Т.“ и до 96 млн.куб. м/годишно за НС ЕАД – клон „М.“). А според чл. 1, ал. 2, т. 2 от Наредбата същите следва да се вземат под внимание при изчисляване на дължимите такси за водовземане.

В настоящия случай отнетите водни количества са 138 312 000 куб.м. за язовир „Т.“ („НС“ ЕАД – клон Т. е 63 588 163 куб. М. , а от „НС“ ЕАД – клон М. е 74 723 837 куб. м.“, които стойности не надвишават лимитите на ползваната вода, посочени в издаденото разрешително. В тази връзка следва да се приложи коефициент 0,7 по чл. 12, ал. 3, т. 1 от Тарифата, поради което органът неправилно се е позовал на по – високия коефициент 1,3, регламентиран в чл. 12, ал. 3, т. 2 от Тарифата.

По изложените съображения дължимата такса е в размер на 166 571,64 лева, която е резултат от формулата $T = E \times W \times 0,7$ ($138\ 312\ 000$ куб.м. $\times 0,0015 \times 0,7$). Посочената такса не е заплатена в сроковете по чл. 194б, ал. 2 ЗВ, доколкото не са представени доказателства за това, поради което следва да се издаде АУПДВ за сумата от 145 227,60 лева, а не за 269 708,40 лева, както погрешно е приел органът.

Съгласно чл. 194б, ал. 2 ЗВ задължението по декларацията (по ал. 1), по която задълженото лице е изчислило дължимата такса, се внася в срок до 15 февруари. По силата на чл. 175, ал. 1 ДОПК за незаплатените в законоустановените срокове публични задължения се дължи лихва в размер, определен в Закона за лихвите върху данъци, такси и други подобни вземания. Съобразявайки горното съдът намира, че дължимата лихва за забава е в размер на 21 069,14 лева за периода от 16.02.2022 г. до 27.06.2023 г., поради което органът неправилно е приел, че нейният размер възлиза на 39 129,24 лева.

Горното налага извод, че АУПДВ е законосъобразен в частта за сумата до 145 227,60 лева – такса за водовземане и за сумата от 21 069,14 лева – лихва за забава, считано от 16.02.2022 г. до 27.06.2023 г. В останалата част е незаконосъобразен, което налага да се отмени за разликата над 145 227,60 лева – такса за водовземане до посочения в АУПДВ размер от 269 708,40 лева, както и за разликата от 21 069,14 лева – лихва за забава до посочения в АУПДВ размер от 39 129,24 лева.

По разноските:

Жалбоподателят е направил следните разноси: 50 лева за държавна такса, 500 лева за депозит за вещо лице и 100 лева – юрисконсултско възнаграждение, което е съответно на чл. 24 от Наредбата за заплащане на правната помощ, вр. чл. 37 ЗПрП, т. е. общо 650 лева. Съгласно изхода на делото и на основание чл. 143, ал. 1 АПК жалбоподателят има право на разноси, които са съответни на уважената част. В тази връзка като се взе предвид общият размер на сумите по АУПДВ (общият материален интерес на делото) и отменените част от задълженията, съдът достига, че жалбоподателят има право на разноси в размер на 300 лева. Посочената сума следва да се заплати от Б. дирекция „И. район“, тъй като в чл. 2, ал. 1 от Правилника за дейността, организацията на работа и състав на басейновите дирекции е посочено, че басейновите дирекции са юридически лица на бюджетна издръжка.

Ответникът е направил разноси от 100 лева за юрисконсултско възнаграждение, което е съответно на чл. 24 от Наредбата за заплащане на правната помощ, вр. чл. 37 ЗПрП. Съгласно изхода на делото и на основание чл. 143, ал. 3 АПК ответната страна има право на разноси, които са съответни на уважената част. В тази връзка като се взе предвид общият размер на сумите по АУПДВ (общият материален интерес на делото) и потвърдената част от задължения в АУПДВ, съдът достига, че Б. дирекция „И. район“ има право на разноси в размер на 53,84 лева.

С тези мотиви, съдът

РЕШИ:

ОТМЕНЯ Акт за установяване на публични държавно вземане № 46/27.06.2023 г. на директора на Б. дирекция „И. район“ **в ЧАСТТА** за установените задължения както следва: за разликата над 145 227, 60 лева – такса за водовземане до посочения в АУПДВ размер от 269 708,40 лева – такса за водовземане, както и за разликата над 21 069,14 лева – лихва за забава, считано от 16.02.2022 г. до 27.06.2023 г. до посочения в АУПДВ размер от 39 129,24 лева - лихва за забава за периода от 16.02.2022 г. до 27.06.2023 г.

ОТХВЪРЛЯ жалбата на „Напоителни системи“ ЕАД срещу Акт за установяване на публични държавно вземане 46/27.06.2023 г. на директора на Б. дирекция „И. район“ **в ЧАСТТА** за установените задължения в размер до сумата от 145 227, 60 лева – такса за периода от 01.01.2021 г. до 31.12.2021г. за водовземане от повърхностни води от язовир „Т.“, във връзка с издадено разрешително № 01420023/14.04.2021 г. и до сумата от 21 069,14 лева – лихва за забава, считано от 16.02.2022 г. до 27.06.2023 г.

ОСЪЖДА Б. дирекция „И. район“ да заплати на „Напоителни системи“ ЕАД, ЕИК[ЕИК] сумата в размер на 300 лева, представляваща направени разноси по делото.

ОСЪЖДА „Напоителни системи“ ЕАД, ЕИК[ЕИК] да заплати на Б. дирекция „И. район“ сумата в размер на 53,84 лева, представляваща направени разноси по делото.

Решението подлежи на обжалване с касационна жалба пред Върховен административен съд в 14 – дневен срок от съобщаването му на страните.

Съдия: